

Stanovisko Evropského výboru regionů – Revize víceletého finančního rámce v polovině období (VFR)

(2017/C 017/05)

Zpravodaj: Luc VAN DEN BRANDE (BE/ELS)

předseda styčného úřadu Flandry-Evropa (VLEVA)

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ

Revize VFR: obecné připomínky

1. domnívá se, že víceletý finanční rámec (VFR) je v prvé řadě politickým nástrojem k vytyčení a řešení evropských strategických cílů a že vzhledem k tomu, že VFR poskytuje finanční prostředky na řízení Evropské unie, je jeho přezkum především politickou, nikoli technickou otázkou;
2. zdůrazňuje, že VFR je důležitý pro zajištění předvídatelnosti dlouhodobých výdajů EU a jejich provádění v souladu se vzájemně dohodnutými společnými politikami. Tyto obecné zásady mají rozhodující význam pro regionální a místní orgány a další příjemce finančních prostředků EU;
3. konstatuje, že VFR je nesmírně důležitý pro místní a regionální orgány, neboť má rozhodující úlohu při provádění cílů evropských politik. V tomto ohledu poukazuje na to, že místní a regionální orgány jsou přímo či nepřímo zapojeny do řízení nebo čerpání 75 % rozpočtu EU;
4. lituje, že stropy pro nynější VFR jsou poprvé nižší než v předchozím období, což Evropskou unii nutí převzít větší odpovědnost s nižšími finančními zdroji. Opakuje své obavy ohledně stropů pro VFR, které již vyjádřil v předchozích stanoviscích ⁽¹⁾;
5. opakuje, že účinnost evropské politiky závisí na řádném uplatňování zásady víceúrovňové správy, jež je považována za obecnou zásadu pro správu strukturálních fondů ⁽²⁾ a jež určuje, že všechny úrovně státní správy – každá dle svých pravomocí – účinně spolupracují na dosažení cílů této politiky. V tomto ohledu varuje před omezením sdíleného řízení programů a snahami centralizovat prostředky na evropské úrovni. Zdůrazňuje, že pro účinnost politik EU je zásadní také místní přístup, který zapojuje různé úrovně veřejné správy, různá odvětví a různé zainteresované strany do společného řešení problémů, které vyvstávají na určitém geografickém území;
6. konstatuje, že EU se potýká s neustálým poklesem objemu investic, což vede k jejich nedostatku v EU, jež Komise odhaduje až na 370 mld. EUR pod historickou běžnou hodnotou. Podporuje snahu Komise přispět k vyřešení tohoto nedostatku také prostřednictvím užší spolupráce se soukromým sektorem s cílem aktivovat soukromý kapitál, tj. prostřednictvím investičního plánu pro Evropu a Evropského fondu pro strategické investice (EFSI);
7. vítá záměr Komise předložit na podzim roku 2016 legislativní návrh na posílení EFSI po roce 2018, který by měl rozvinout zejména součinnost mezi evropskými strukturálními a investičními fondy (ESI fondy) a Evropským fondem pro strategické investice (EFSI). V této souvislosti vyzývá Komisi, aby stanovila jasná kritéria pro určování adicionality projektů EFSI a řešila geografickou nerovnováhu projektů EFSI, chybějící přeshraniční projekty a schodek investic do udržitelné infrastruktury v oblasti širokopásmových sítí, energetické účinnosti a dopravy. Navíc zdůrazňuje, že je naprosto nezbytné, aby byly v rámci revize VFR navýšeny rozpočtové položky, které by pravděpodobně mohly být finančním základem pro posílení EFSI (EFSI 2.0);

⁽¹⁾ CDR275-2013_00_00_TRA_AC, odstavce 23 a 24.

⁽²⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006 – {SEC(2011) 1141 final} {SEC(2011) 1142 final}.

8. domnívá se, že by se mělo přezkoumat, zda lze zvýšit investice díky přizpůsobení investiční doložky, která členskými státy umožní se za určitých podmínek odchýlit od svého střednědobého cíle nebo od dohodnutého postupu fiskální korekce v rámci Paktu o stabilitě a růstu. Jako investice přicházejí mj. v úvahu vnitrostátní výdaje na projekty spolufinancované Uníí v rámci strukturální politiky a politiky soudržnosti (včetně z Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí) a EFSI;

9. vítá úsilí motivovat ke zvýšení soukromých investic a propojit je s veřejnými investicemi, tak aby v evropských regionech a místních orgánech vytvářely pracovní místa a růst;

10. upozorňuje, že stávající VFR již dosáhl svých mezí, vyčerpal stropy pro některé oblasti a využil tolik nástrojů pružnosti, kolik bylo v současné době možné;

11. zdůrazňuje, že musí být provedena úplná revize VFR v polovině období. Skutečná revize v polovině období jak v případě stropů pro VFR, tak i konkrétních ustanovení nařízení o VFR je velmi zapotřebí. Je nutné zohlednit závěry přezkumu a poskytnout EU realistický rozpočtový rámec k řešení jejich politických priorit a problémů;

12. upozorňuje na to, že pokud by byly určeny nové priority, budou muset instituce převzít odpovědnost za zajištění financování nových úkolů, buď tím, že jasně určí oblasti politiky, které by již neměly být mezi prioritami Unie, nebo tím, že budou souhlasit se zvýšením stropů pro VFR;

13. připomíná institucím, že omezené zdroje by neměly vést ke snížení počtu společných priorit EU;

14. vyzývá instituce, aby revizi VFR ukončily co nejdříve, aby byl dostatek času na přípravu návrhů Komise pro VFR po roce 2020, jež mají být předloženy do 1. ledna 2018;

Revize VFR: konkrétní připomínky

15. předem varuje, přestože má pochopení pro naléhavou potřebu, že využívání některých finančních mechanismů a svěřenských fondů nemůže být záminkou k (částečnému) držení iniciativ EU mimo rozpočet EU – a tím se vyhýbat demokratické kontrole ze strany Evropského parlamentu – a k jejich začlenění do řízení ze strany členských států;

Politické priority a výzvy pro druhou polovinu VFR

16. zdůrazňuje, že ve druhé polovině VFR by se měla věnovat pozornost následujícím politickým prioritám a výzvám, které mají přímý nebo nepřímý dopad na dobré životní podmínky evropských občanů:

— podpora zaměstnanosti, růstu a konkurenceschopnosti: Evropský fond pro strategické investice (EFSI) byl zřízen bez revize stropů pro VFR, přerozdělením prostředků ze stávajících programů (omezením programu Horizont 2020 o 2,2 miliardy eur a Nástroje pro propojení Evropy o 2,8 miliard eur). Revize VFR by měla kompenzovat škrty v těchto programech související s EFSI;

— větší součinnost mezi programy EU na podporu veřejných a soukromých investic v regionech a městech, zejména co se týče unijního cíle územní soudržnosti. Opakuje svůj požadavek komplexnější územní vize pro městské i venkovské oblasti jakožto doplňující se funkční oblasti;

— řešení nezaměstnanosti, především nezaměstnanosti mladých lidí: musí se tedy pokračovat v Iniciativě na podporu zaměstnanosti mladých lidí nejméně do roku 2020, se zvláštním zřetelem na začlenění mladých lidí na trhu práce;

— začleňování dlouhodobě nezaměstnaných na trhu práce;

— řešení příčin nestability a vnějších krizí;

- řešení migrační a uprchlické krize: prostředky, které jsou k dispozici v současném okruhu 3 VFR, nestačí k řešení tohoto problému v nadcházejících letech. Proto je nutné navýšit příslušné stropy pro VFR, aby bylo zajištěno přijímání a začleňování uprchlíků, za něž nesou odpovědnost především místní a regionální orgány. Nový VFR nabízí možnost navýšit zdroje určené k provádění priorit Evropského programu pro migraci;
- zaručení vnitřní bezpečnosti a potírání terorismu: mohlo by být naplánováno zvýšení stropů pro VFR v okruhu 3;
- podpora sociální ochrany, ve spojení s plánem realizovat sociální rozměr HMU. Sociální ochrana je nezbytnou podmínkou pro sociální mír a hospodářský růst jednotlivých zemí;
- řešení demografických problémů zejména pomocí lepšího sledování souvisejících výdajů, především v rámci ESI fondů a EFSI;
- řešení řady krizí, se kterými se od počátku současného VFR potýkali evropští zemědělci;

Kompenzace rozpočtových škrťů souvisejících s EFSI

17. poukazuje na to, že program Horizont 2020 a Nástroj pro propojení Evropy jsou příznačné pro špatné fungování rozpočtu. Panuje značný rozdíl mezi cíli a dostupnými prostředky přidělenými na celé programové období 2014–2020, nehledě na rozpočtové škrty ve prospěch nově zřízeného Evropského fondu pro strategické investice (EFSI);

18. na druhé straně konstatuje, že projekty financované z programu Horizont 2020 a z Nástroje pro propojení Evropy mají značnou evropskou přidanou hodnotu;

19. domnívá se, že je příliš brzy na to, aby bylo možné posoudit, zda vytvoření EFSI vedlo k případné ztrátě celkových finančních zdrojů pro evropské výzkumné a infrastrukturní projekty;

20. znovu opakuje, že je třeba posílit program Horizont 2020 a Nástroj pro propojení Evropy s pomocí ročního rozpočtového procesu, aby bylo možné co nejvíce kompenzovat škrty dohodnuté během jednání o EFSI a moci tak splnit jejich příslušné cíle dohodnuté před více než dvěma roky;

Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí

21. vítá kroky, které podnikly Evropská Komise a rozpočtový orgán k předběžnému přidělení celého finančního přidělu pro Iniciativu na podporu zaměstnanosti mladých lidí již v letech 2014 a 2015, neboť to vyslalo jasný signál ohledně klíčového významu celé iniciativy pro mladé lidi v nejvíce zasažených regionech;

22. vyzývá k tomu, aby se pokračovalo v Iniciativě na podporu zaměstnanosti mladých lidí, a to po důkladném posouzení její efektivity a následných úpravách s cílem odstranit stávající překážky provádění, včetně zajištění nových prostředků na závazky od roku 2017;

23. vyzývá instituce, aby splnily své závazky přijaté na jednáních o rozpočtu EU na rok 2016, a vyzývá Evropskou komisi, aby vyvodila závěry z výsledků hodnocení Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí a případně předložila návrhy na pokračování iniciativy do roku 2020;

24. v souladu s Iniciativou na podporu zaměstnanosti mladých lidí žádá Komisi, aby při revizi VFR přijala zvláštní opatření na podporu začleňování dlouhodobě nezaměstnaných na trhu práce;

Flexibilita

25. vyslovuje se pro flexibilitu VFR a ročních rozpočtů, aby bylo možné reagovat na neočekávané události nebo nové výzvy. Varuje však před přílišnými očekáváními v tomto směru. Větší flexibilita není řešením nedostatečných finančních zdrojů k dosažení evropských cílů;

26. vyzývá Evropskou komisi, aby zhodnotila všechna ustanovení nařízení o VFR týkající se flexibility, a bylo tak možné odstranit veškeré překážky, které by mohly bránit jejich plnému uplatňování, a zlepšit jejich účinnost;

27. znovu upozorňuje Evropskou komisi a rozpočtový orgán na to, že existuje řada možností, které se liší co do složitosti a proveditelnosti, a že je tyto možnosti nutné řádně projednat bez zaujatosti a podezřívání;

28. podotýká, že se při posuzování možnosti větší flexibility a předvídatelnosti musí respektovat zásada dobré víry a stability rámcových podmínek pro členské státy a hospodářské subjekty, zároveň je však třeba zohlednit dřívější přerozdělení prostředků z jednotlivých kategorií;

29. je toho názoru, že výše uvedené možnosti by mohly zahrnovat:

- větší pružnost při přerozdělování zdrojů, nejprve mezi nástroje a mezi okruhy;
- jednodušší využívání nástroje pružnosti ve smyslu odstavce 12 interinstitucionální dohody ze dne 2. prosince 2013, neboť jeho používání brání rozhodovací postupy;
- zjednodušený postup pro změnu a zvýšení stropu výdajů, aby bylo možné řešit nepředpokládané situace nebo změnu politických priorit;
- zvýšení stropů pro VFR jak u prostředků na platby, tak u prostředků na závazky, tak aby odpovídaly politickým a rozpočtovým prioritám EU;
- zvýšení rozpětí pro nepředvídané události (jako krajní možnost) ze současných 0,03 % HND na vyšší sazbu;

30. upozorňuje Radu, že prostředky na platby pro zvláštní nástroje (nástroj pružnosti, Fond solidarity Evropské unie, Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci a rezerva na pomoc při mimořádných událostech) by měly být kalkulovány nad úrovní stropů pro VFR, jako je tomu u prostředků na závazky;

31. konstatuje, že prostředky přidělené na politiku soudržnosti nejsou přiměřené k tomu, aby dostatečně flexibilně a rozsáhle řešily stávající krize. Příčinami tohoto problému je dlouhodobé plánování, zaměření prostředků na strukturální investice a tematické zaměření. Vyzývá Evropskou komisi, aby navrhla, jak tento problém vyřešit, a to mimo prostředky přidělené na politiku soudržnosti;

32. ačkoli předem přidělené vnitrostátní prostředky – včetně prostředků spadajících pod politiku soudržnosti – nebudou při revizi v polovině období sníženy, vyzývá Evropskou komisi, aby v rámci svého návrhu předložila přesný algoritmus toho, jak budou prostředky přidělené na politiku soudržnosti v letošním roce v souladu s článkem 7 nařízení o VFR upraveny a jaký to bude mít vliv na uplatňovaný mechanismus flexibility⁽³⁾;

Zpožděné platby

33. konstatuje, že pokud se jeho obavy splní, způsobí VFR na období 2014-2020 v rozpočtu EU další schodek⁽⁴⁾. Komise nebude moci kvůli nedostatku prostředků na platby dostát svým závazkům. To je velmi znepokojující trend⁽⁵⁾;

34. zdůrazňuje skutečnost, že zpožděné platby mají negativní dopad na regiony a různé zainteresované strany coby příjemce prostředků z rozpočtu EU. K těmto dopadům patří riziko ztráty investic, omezení činnosti, odstoupení od projektů, krátkodobé půjčky či zpoždění při provádění operačních programů. Kromě toho to kvůli malé stabilitě financování omezuje zájem subjektů způsobilých k využití této pomoci;

35. varuje před stávajícími zpožděnými platbami a před příliš optimistickými předpoklady Evropské komise o poklesu zpožděných plateb na konci roku 2016;

⁽³⁾ Podle čl. 90 odst. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 Komise přezkoumá způsobilost členských států pro podporu z Fondu soudržnosti na základě údajů Unie o HND v EU-27 za období let 2012-2014 a prostředky přidělené jednotlivým státům pak budou následně přepočítány, přičemž celkový čistý dopad těchto úprav nesmí přesáhnout 4 miliardy EUR (jak se stanoví v nařízení o VFR).

⁽⁴⁾ Stávající VFR byl zahájen s „dluhem“ z předchozího právního rámce ve výši 23,4 miliard EUR a na konci roku 2014 dosáhly tyto nevyřízené platby u programů politiky soudržnosti na období 2007–2013 bezprecedentní výše 24,7 miliard EUR.

⁽⁵⁾ CDR275-2013_00_00_TRA_AC.

36. poukazuje na to, že jedním z prvků přispívajících k jejich snížení je míra čerpání prostředků z programů politiky soudržnosti v programovém období 2007–2013. Míra čerpání činí v současnosti přibližně 88,9 % (bez žádostí o konečnou platbu) a zcela jistě nedosáhne 100 % poté, co budou skutečně vyplaceny všechny žádosti o konečnou platbu. Důležitá součást programů politiky soudržnosti proto bude zrušena, což bude mít negativní dopad na hospodářskou, územní a sociální soudržnost EU;

37. obává se, že některé aspekty mohou přispět k novému zpoždění plateb ve druhé polovině VFR, a tudíž mohou ohrozit nebo zpoždit platby všem zúčastněným stranám. Patří sem mj. to, že stávající strop pro platby bude od roku 2018 dále snižován kvůli vyrovnávání v důsledku uvolnění rozpětí pro nepředvídané události v roce 2014, že část prostředků na platby na roky 2014 a 2015 se používá na zaplacení zpožděných plateb z minulosti, a že v rámci dodatečných závazků v oblasti migrace bylo naplánováno předběžné přidělení 2 miliard EUR z plateb z ESI fondů na pomoc Řecku v letech 2015 a 2016, a to bez navýšení prostředků na platby a žádné posílení plateb;

38. vyjadřuje znepokojení nad pozdním přijetím operačních programů ESI fondů a nad rizikem nahromadění nových zpožděných plateb faktur ve druhé polovině VFR, a zejména na jeho konci. Z tohoto důvodu vyzývá Evropskou komisi, aby předložila plán plateb pro politiku soudržnosti až do konce programového období 2014–2020, aby bylo zaručeno, že bude k dispozici dostatek prostředků na provádění plateb členskými státy;

39. požaduje, aby bylo zrušeno vrácení přebytků do rozpočtů členských států a jejich odečtení od příspěvku členských států do rozpočtu EU v následujícím roce;

Rozpočet zaměřený na výsledky a správu ekonomických záležitostí

40. konstatuje, že instituce při jednání o současném VFR řádně neposoudily možné důsledky nepředvídaných krizí a že měly do VFR zavést větší flexibilitu. Jednou z odpovědí na tuto otázku může být vedle větší flexibility i sestavování rozpočtu podle výkonnosti a na základě konkrétních zjištění;

41. vítá iniciativu Evropské komise předložit „rozpočet zaměřený na výsledky“, zaměřenou na to, jak je rozpočet čerpán, v jakých oblastech je čerpán, jak je čerpání hodnoceno a jakým způsobem se informuje o výsledcích, a to i za účelem stanovení kritérií odměňování členských států a regionů, které jsou při správě zdrojů nejlepší;

42. požaduje zdokonalit účetní výkaznictví ze strany Evropské komise. To znamená zejména podávat v pravidelných intervalech a ve standardizované formě aktuální zprávy o příslušných klíčových číslech pro všechny nástroje a kapitoly VFR;

43. tvrdí, že výdaje EU by měly být více provázány s problémy hospodářských politik členských států a s koordinací hospodářské politiky EU. Vyzývá Evropskou komisi, aby zajistila efektivnější provázání mezi zdroji EU a koordinací hospodářské politiky v EU, a bylo tak možné více sladit investice s požadavky hospodářské, zaměstnanecké a fiskální politiky. Tento přístup by měl být předem řádně analyzován ve vztahu ke svým výsledkům v oblasti politiky soudržnosti, aby se zabránilo tomu, že regiony a jejich obyvatelé budou trpět v důsledku makroekonomických politik členských států a ponесou důsledky opatření přijatých na celostátní úrovni;

Evropská přidaná hodnota

44. poukazuje na to, že koncepci evropské přidané hodnoty je ještě třeba řádně projednat a zohlednit při tom konkrétní potřeby a zájmy evropských regionů a místních orgánů;

45. navrhuje vypracovat společné normy hodnocení, které se budou uplatňovat při měření evropské přidané hodnoty operací spolufinancovaných z rozpočtu EU, a to na základě výstupů. Jasným hodnotícím kritériem pro posouzení této přidané hodnoty by měla být subsidiarita, neboť některé investice EU je vzhledem k jejich rozsahu lepší učinit prostřednictvím celounijních programů, ale jiné zase mají lepší účinek, pokud jsou spravovány na místní či regionální úrovni. Tyto normy by kromě srovnání doplňkovosti různých evropských programů mohly sloužit jako základ pro opodstatnění budoucích opatření, přidělení finančních prostředků na jednotlivé programy a lépe zaměřené politiky. Doporučuje, aby Evropská komise v souvislosti s touto koncepcí konzultovala Výbor regionů;

46. konstatuje, že při jednání o příštím VFR budou členské státy s Evropskou komisí opět vést nekonečný boj ohledně přímého či sdíleného řízení programů. Členské státy obhajují především předem vyhrazené prostředky pro členské státy, protože je snazší je spravovat, přičemž v souladu se zásadou subsidiarity musejí respektovat potřeby místních a regionálních orgánů a jejich pravomoci k provádění opatření. Na druhou stranu však k dosažení evropské přidané hodnoty povede pouze přísné dodržování zásady adicionality. Na závěr konstatuje, že sdílené řízení programů se osvědčilo jako správný přístup ke spojení těchto sil;

47. navrhuje, aby rozsah míry spolufinancování členských států nevycházel pouze z finanční kapacity členských států, ale také z úrovně hospodářského rozvoje příslušného regionu a z podílu, jímž vydaje EU přispívají k dosažení zastřešujících cílů Unie, nebo z její evropské přidané hodnoty: vyšší míra podílu EU na financování evropských priorit a nižší míra podílu EU na financování převážně vnitrostátních priorit;

48. požaduje lepší využívání makroregionálních strategií a Evropské územní spolupráce, neboť tyto nástroje umožňují funkčně operativním subjektům na nižší než celostátní úrovni spolupracovat napříč správními hranicemi a zohledňovat konkrétní potřeby evropských občanů a podniků;

VFR po roce 2020

Doba trvání příštího VFR

49. v souladu se stanovisky k VFR na období 2014–2020, která VR přijal v letech 2011 ⁽⁶⁾ a 2012 ⁽⁷⁾, a k rozpočtu EU na rok 2014 ⁽⁸⁾ upozorňuje na výrazné upřednostňování prodlouženého desetiletého rozpočtového období s povinnou rozsáhlou revizí v polovině období po uplynutí prvních pěti let;

50. je toho názoru, že toto řešení by bylo z hlediska víceletého plánování nejlepší, neboť by jednak zajistilo větší stabilitu a předvídatelnost, zejména pro společně spravované programy v oblasti politiky soudržnosti a rozvoje venkova, jednak by existovala dostatečná flexibilita v případě revize v polovině období;

51. konstatuje, že upřednostňovaná doba trvání VFR v délce 5 + 5 let by se výborně slučovala s funkčním obdobím Evropského parlamentu, Evropské komise a Evropského výboru regionů, a měla by za následek větší demokratickou legitimitu a odpovědnost příštího VFR;

Vlastní zdroje

52. domnívá se, že reforma vlastních zdrojů je zásadní pro demokratickou a odpovědnou správu evropských prostředků, a vyjadřuje politování nad tím, že v této oblasti nebylo dosaženo nijak významného pokroku;

53. požaduje zavést nové vlastní zdroje do příštího VFR, díky nimž by se podstatně snížily příspěvky členských států do rozpočtu EU hrazené z HND. To je třeba vzít při revizi VFR v úvahu, aby byla připravena půda pro politické schválení iniciativy nových vlastních zdrojů, a ty tak mohly být v příštím VFR použity;

54. vyzdvihuje klíčový význam skupiny na vysoké úrovni pro vlastní zdroje a požaduje náležité zapojení vnitrostátních parlamentů a místních a regionálních orgánů do nadcházejících jednání o nových vlastních zdrojích EU;

Jednotnost rozpočtu

55. požaduje začlenit stávající zvláštní nástroje – jako je Evropský rozvojový fond, rezerva na pomoc při mimořádných událostech, Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci, Fond solidarity Evropské unie a nástroj pružnosti – do VFR s cílem zaručit demokratickou legitimitu a odpovědnost rozpočtu EU;

56. poukazuje na to, že by se EU měla zaměřit na své skutečné potřeby, a nikoli na strop ve výši 1 % HND, který je jedním z hlavních důvodů, proč členské státy vytvořily přídavné nástroje mimo rozpočet EU a mimo demokratickou kontrolu Evropského parlamentu, aby mohla řešit problémy, jež s takto nedostatečně financovaným rozpočtem řešit nelze;

⁽⁶⁾ CdR 283/2011 fin.

⁽⁷⁾ CDR1777-2012_00_00_TRA_AC.

⁽⁸⁾ Viz poznámka pod čarou 5.

Finanční nástroje

57. požaduje, aby byl ještě před tím, než Evropská komise předloží svůj návrh příštího VFR, proveden důkladný rozbor využívání finančních nástrojů stávajícího VFR. Ačkoli nelze popřít jejich jedinečnou úlohu při mobilizaci soukromých investic a vytváření růstu a pracovních míst, existuje několik oblastí, v nichž jejich využívání není kvůli naprostému nedostatku tržních příležitostí tak účinné;

58. zdůrazňuje, že je třeba nalézt správnou rovnováhu mezi tradičními granty a inovativními finančními nástroji. To znamená více využívat ty finanční nástroje, které se v praxi osvědčí, a navrhovat alternativy v případě, že se neosvědčí. Obecně platí, že by využívání finančních nástrojů pro členské státy nemělo být povinné, zejména pokud jde o programy politiky soudržnosti. Vhodná kombinace grantů s nižší mírou spolufinancování ze strany EU u převážně vnitrostátních priorit a vyšší mírou spolupracování ze strany EU u evropských a regionálních priorit, větší využívání účinných finančních nástrojů a zaměření na evropskou přidanou hodnotu by mohly být prostředkem k tomu, jak zajistit efektivitu rozpočtu EU a více výsledků s vynaložením méně prostředků;

Zjednodušení postupů

59. dospěl k závěru, že klíčovým problémem pro dnešní EU není nedostatek nápadů či řešení, nýbrž zdlouhavost a nepružnost rozhodování. Zjednodušení postupů a větší flexibilita proto musí být prvním aspektem, o němž se bude rozhodovat při zahájení jednání o budoucím VFR;

60. vítá veřejnou konzultaci ohledně revize finančního nařízení o souhrnném rozpočtu Unie a je ochoten spolupracovat na formulování návrhů na zjednodušení postupů na základě problémů zjištěných v praxi;

Konkrétní připomínky

61. zdůrazňuje, že v následujícím víceletém finančním období bude při vytváření nové generace evropských strukturálních a investičních fondů nutné zahrnout opatření doplňující HDP, jak je uvedeno v nedávném stanovisku VR Ukazatelé územního rozvoje – překročit HDP;

62. domnívá se, že v příštím VFR by se měla věnovat větší pozornost rozvoji venkova a místnímu rozvoji a za tímto účelem stanovit konkrétní opatření pro řídké osídlené oblasti, protože investice do místních programů a programů rozvoje venkova podporují zachování hospodářských a sociálních struktur a mají prokazatelný multiplikační účinek. Toho lze dosáhnout i tím, že se uzná klíčová úloha regionů při správě investic. Ačkoli z poznatků vyplývá, že návratnost investic může být v okrajových regionech potenciálně vyšší než v regionech centrálních, připomíná, že ekonomická efektivnost jako jediné kritérium při rozhodování o rozložení finančních prostředků nestačí a že jsou nezbytná i politická a sociální kritéria. Stejně tak by měly být s ohledem na svou přidanou hodnotu pro vytváření společné evropské identity více využívány programy Evropské územní spolupráce a lépe začleněny do souboru politik soudržnosti;

63. chtěl by upozornit na význam programu LIFE a jeho odpovídající financování v novém VFR. Program LIFE je důležitý nástroj, který pomáhá s financováním a mobilizací místních a regionálních politik v oblasti životního prostředí a klimatu a projektů s evropskou přidanou hodnotou. Projekty programu LIFE ukázaly, že mají významnou funkci katalyzátoru při mobilizaci dalších prostředků EU;

64. je přesvědčen, že je třeba věnovat větší pozornost důsledkům demografických změn pro Evropskou unii. V této souvislosti žádá Komisi, aby s ohledem na demografickou situaci na místní a regionální úrovni a její vývoj v rámci navrhování nových nástrojů a přijímání politických rozhodnutí využila k řešení demografických problémů víceletý finanční rámec na období po roce 2020;

65. připomíná v této souvislosti, že EU má ve svém rozpočtu přinejmenším 20 zvláštních nástrojů na financování místního rozvoje. Ustanovení o integrovaném místním rozvoji a společném strategickém rámci uvedená v platných nařízeních o ESI fondech jasně nepostačují k předcházení překrývání a ke skutečnému zajištění integrovaného financování z pěti ESI fondů. Proto bychom měli prozkoumat důvody pro:

-
- jednodušší a konsolidovanější nástroj financování EU, který bude konkrétně zacílen na územní a místní rozvoj;
 - zlepšení kapacit místních komunit k tvorbě vlastních místních přístupů;
 - omezení jak vertikálních vrstev správy fondů, tak existujících horizontálních izolovaných jednotek na Komisi a ministerských úrovních;
 - přechod k podávání zpráv o výkonnosti založenému na výsledcích a k jednoduššímu režimu auditu.

V Bruselu dne 15. června 2016.

předseda
Evropského výboru regionů

Markku MARKKULA
